20.08.2013 г. / 20:16:53

Вяра

03.09 по еретическия, †21 август по православния календар - Св. апостол Тадей. Св. мъченица Васа Хелеспонтска. Св. Васа Солунска

Житие на свети апостол Тадей († ок. 44 г.)

Свети апостол Тадей произхождал от град Едеса (1). По род бил евреин и в съвършенство знаел Свещеното Писание на Стария Завет. В дните на свети Иоан Кръстител (2), свети Тадей дошъл в Иерусалим. Като чул проповедта на Господния Предтеча и видял ангелския му живот, Тадей твърде много се удивил и приел кръщение от Иоан Предтеча. Скоро след това Тадей видял нашия Господ Иисус Христос, дошъл в плът и живеещ сред хората, чул също така и Неговото учение, видял дивните чудеса, които Той извършил, и тръгнал след Него. Свети Тадей бил приет от Господа и причислен към сонма на седемдесетте апостоли (малките), за които е казано в Евангелието: "*След това Господ избра и други седемдесет ученици и ги разпрати пред Себе Си по двама за всеки град и място, където Сам щеше да отиде*" (Лук. 10:1).

(1) **Едеса**, град в северната част на Месопотамия, на река Ефрат. От 137 г. пр. Р. Хр. главен град на новообразуваната Озроенска или Едеска държава. От 217 г. сл. Р. Хр. Едеса е бил превърнат от римляните в източна колония. В IV в. тук била основана богословска школа от свети Ефрем Сирин, която към V в. се отклонила в несторианство, в полза на което особено много действал учителят от Едеската школа презвитер Ива. В 614 г. градът бил покорен от арабските халифи. В 1098 г. го завладял граф Балдуин, като го направил главен град на Едеското княжество. От 1144 г. той бил покорен от турците и от това време преминавал от ръце в ръце, докато през 1637 г. окончателно паднал под властта на Турция.
(2) **Иоан - пророк, Предтеча и Кръстител** на нашия Господ Иисус Христос, - най-велик от ветхозаветните пророци, стоящ на границата на Стария и Новия Завет.

В числото на тези седемдесет били и възпоменаваният днес свети апостол Тадей. Като изпращал тези апостоли да проповядват Евангелието, Господ им казал:

"- Жетвата голяма, а работниците малко; затова молете Господаря на жетвата да изпрати работници на жетвата Си. Вървете! Ето, Аз ви пращам като агнета посред вълци. Не носете ни кесия, ни торба, нито обуща, и никого по пътя не поздравявайте. И в която къща влезете, първом казвайте: мир на тая къща! И ако бъде там синът на мира, върху него ще почива вашият мир; ако ли не, ще се върне у вас; и в тая къща оставайте, яжте и пийте, каквото ви дадат; защото работникът заслужава своята заплата. Не прехождайте от къща в къща. И в който град влезете и ви приемат, яжте, каквото ви сложат; изцерявайте болните, които са в него, и казвайте им: приближи се до вас царството Божие.

В който пък град влезете и не ви приемат, излезте по стъгдите му и кажете: и праха, полепнал по нас от вашия град, ви отърсваме; обаче да знаете, че се приближи до вас царството Божие. Казвам ви, че в оня ден за Содом ще бъде по-леко, отколкото за тоя град. Горко ти, Хоразине! Горко ти, Витсаидо! Защото, ако бяха се извършили в Тир и Сидон чудеса, които станаха у вас, отдавна те, седнали във вретище и пепел, биха се покаяли; обаче на Тир и Сидон ще бъде по-леко в съда, отколкото вам. И ти, Капернауме, който до небе си се въздигнал, до ада ще се провалиш. Който вас слуша, Мене слуша; и който се отмята от вас, от Мене се отмята; а който се отмята от Мене, отмята се от Оногова, Който ме е пратил" (Лук. 10:2-16).

Седемдесетте ученици тръгнали да проповядват Евангелието с голяма радост и проповядвали словото Господне. После се върнали при Господа и Му възвестили, че и бесовете им се покоряват заради Неговото име.

След доброволното страдание, смъртта, възкресението на третия ден и възнесението на небето на нашият Господ Иисус Христос, светите апостоли се разпръснали за проповед на Евангелието по цялата земя.

Свети апостол Тадей бил изпратен от Господа да проповядва в град Едеса. Понеже нашият Господ Иисус Христос още преди доброволното Си страдание обещал да изпрати там един от Своите апостоли.

Управител на този град бил княз Авгар. На него Господ обещал да изпрати Свой апостол.

Авгар боледувал от неизлечима болест, - проказа. Като чул за дивните чудеса, които творил Господ Иисус Христос, Авгар

твърде много пожелал да Го види, да чуе учението Му и да се изцели с Неговата сила от тежката си болест. Но, като не дръзвал да се надява, че Господ Иисус Христос Сам ще дойде при него, Авгар изпратил при Господа един изкусен иконописец и му поръчал да изобрази с бои лицето на Господа.

Заедно с това Авгар изпратил на Господа и послание, в което пишел, че е чул за Господа и Неговите дивни чудеса, как Той без всякакви лекарства и билки изцелявал болести, давал зрение на слепите, прохождане на хромите, изцелявал прокажени, изгонвал нечисти духове от хората, лекувал с една Своя дума разслабени, лежали дълго време на болнично легло и възкресявал мъртви. -

> "*Като чувам всичко това за Тебе,* - пишел Авгар, - *аз мисля за Тебе едно от двете неща: или Ти Самият Си Бог, слязъл от небето, или Си Синът Божий, тъй като Ти вършиш твърде удивителни и преславни чудеса. Затова Ти пиша смиреното си послание, за да се потрудиш да дойдеш при мен и да ме изцелиш от моята неизлечима болест, от която вече много години страдам*".

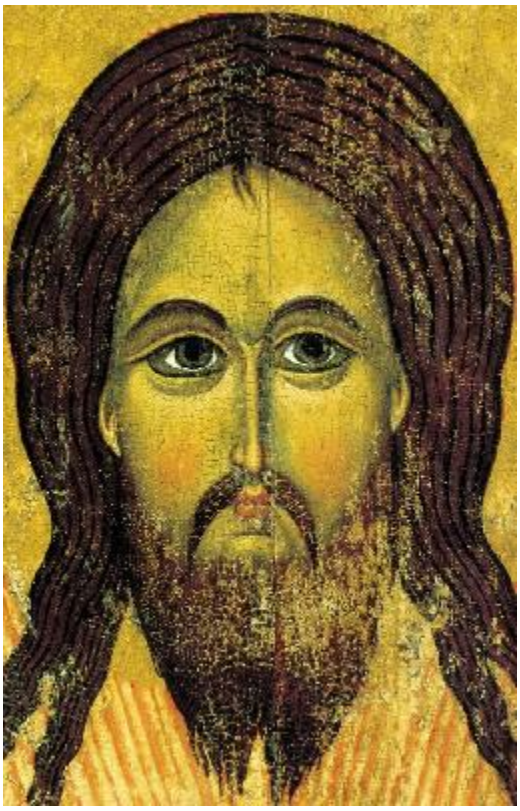

Неръкотворният образ на нашия Господ Иисус. Стара икона

Като видял вярата и упованието на княз Авгар, нашият Господ Иисус Христос му изпратил неръкотворното изображение на Пречистото Си лице, а също му написал послание, в което говорел така:

"- Блажен си ти, Авгаре, който не си Ме видял, но си повярвал в Мене, понеже за Мене е написано, че тези, които Ме видят, няма да повярват, а тези, които не са Ме видели, ще повярват в Мене и ще наследят живот вечен. Ти Ми пишеш да дойда при тебе, но на Мене подобава да извърша това, за което Съм дошъл, и след извършването му да се върна при Отца, който Ме е пратил. И когато бъда възнесен при Него, тогава ще ти пратя едного от Моите ученици, който, като те изцели съвършено от болестта ти, ще даде на теб и на тези, които са с теб, вечен живот."

Като получил това послание и видял неръкотворния образ на нашия Господ Иисус Христос, княз Авгар се преизпълнил с голяма радост. Целунал с любов посланието, поклонил се на Христовия образ и скоро след това получил значително облекчение на болестта си, понеже само малка част от проказата останала на лицето му.

За окончателното излекуване на Авгар от болестта Господ изпратил, съгласно с Неговото обещание, свети апостол Тадей, който изцелил напълно не само тялото на Авгар, но и душата му, за което ще стане дума по-долу.

Когато свети апостол Тадей дошъл в град Едеса, не се представил веднага на княз Авгар, а най-напред влязъл в дома на негов познат евреин на име Товия. Като пребивавал при него, свети Тадей извършвал най-различни изцеления с Христовата сила, като изцелявал различните болести с възлагане на ръце и призоваване на името на нашия Господ Иисус Христос.

Вестта за свети Тадей скоро се разпространила по целия град и жителите му започнали да водят при него много болни. Като виждали бързото им изцеляване, всички много се удивлявали.

След известно време било донесено на княз Авгар, че неизвестен мъж, дошъл от Иерусалим, върши много чудеса с Христовото име.

Авгар веднага си спомнил за обещанието на Христа да изпрати при него един от учениците Си и си помислил: "Не е ли дошъл този, когото Господ обеща да ми изпрати?". След това заповядал да повикат Товия и му казал:

- Чух, че в дома ти живее някакъв мъж, дошъл от Иерусалим. Казват, че той изцелявал болести с името на Иисуса Христа.

Товия отговорил:

- Да, действително е така. Съвършено вярно каза, господарю, че този мъж, който живее при мене, върши много чудеса с името на Господа Иисуса Христа.

Тогава князът казал:

- Доведи го при мен.

Товия се отправил при свети Тадей и му казал:

- Князът на този град ме мзвика при себе си и ми заповяда да те доведа при него, за да го изцелиш от болестта, от която страда.

Свети Тадей отвърнал:

- Наистина съм изпратен при него.

На другия ден рано сутринта те се отправили към княза. Междувременно при него вече се били събрали всички велможи и съветници.

Когато свети апостол Тадей влизал през вратите на княжеските палати, князът го погледнал и забелязал, че лицето на апостола сияе с необикновена светлина. Авгар се ужасил, станал от мястото си и се поклонил до земя на Христовия апоспол.

Всички присъстващи много се изумили от постъпката на княза, недоумявайки, защо князът се поклонил на обикновен човек, тъй като не виждали дивното сияние, което излизало от лицето на Христовия апостол.

После князът попитал свети Тадей:

- Ти ли си ученикът на Господ Иисус Христос, Божия Син, Който обеща да ми изпрати един от Своите ученици, за да ме

изцели съвършено от недъга ми и да дарува на мен и на всичките ми близки вечен живот?

Христовият апостол отвърнал:

- Тъй като ти яви велико упование към моя Господ Иисус Христос, то затова съм изпратен от Него при тебе. И ако вярата ти се увеличи още повече, ще бъде изпълнено всичко, което пожелаеш по твоята вяра.

Авгар отговорил:

- Аз толкова горещо повярвах в Него, че възнамерявах да събера войска и да отида на война срещу иудеите, които разпнаха Господа, за да им отмъстя за жестокостта и злобата и окончателно да ги изтребя. Но ме възпрепятства римската власт, на която е подчинена нашата страна.

Свети Тадей казал:

- Нашият Господ и Бог Иисус Христос не се нуждаеше от човешка помощ по време на страданието Си от завистливите и жестокосърдечни иудеи. Понеже Той Сам можеше, ако пожелае, да повика легиони от ангели. Но като изпълняваше волята на Отца, нашият Господ пострада заради спасението на света. Като изпълни волята на Отца Си, Той възлезе при Него на небесата със слава и седна отдясно на Него. Нашият Господ не се нуждае, някой да отмъщава на враговете Му за Него, понеже Сам има власт над всички. Той Сам ще съди някога живите и мъртвите и ще въздаде на всекиго според делата му.

Свети апостол Тадей говорел на княз Авгар и на всички, които били заедно с него, още много други неща за нашия Господ Иисус Христос. После, като го довел до пълна вяра в Господа, го кръстил.

Веднага след кръщението Авгар получил изцеление от

проказата. Трябва да отбележим, че след първото изцеление (4), у Авгар останала проказа на лицето, но отначало той бил прокажен по цялото си тяло. Когато му донесли писмото (посланието) на Христа и неръкотворния образ на пресвятото Лице Христово, тогава Авгар бил изцелен за пръв път - тялото му се очистило от проказата, а само лицето му, по Божий промисъл оставало още неизцелено до идването на апостола.

(4) Виж повествованието за пренасяне на неръкотворния образ на нашия Господ Иисус Христос: ***29.08 по еретическия, †16 август по църковния календар - Пренасяне на неръкотворния Образ на нашия Господ Иисус Христос от Едеса в Константинопол***

Заедно с това след пристигането на апостола и след светото кръщение станало и друго изцеление - не само на тялото, но и на душата му. Понеже от светия купел княз Авгар излязъл съвършено здрав.

След проповедта на апостола се кръстил не само княз Авгар, но и всички, които живеели в дома му, а също така и тези, които видели чудесата, извършени от апостола, а както и изцелените от него.

След всичко това свети апостол Тадей казал на княза да събере всички граждани, за да могат и те да чуят словото Божие.

На следващата сутрин се събрал целият народ. Христовият апостол, като застанал на високо място, започнал да благовести на целия народ за Единия Бог, Който е сътворил небето и земята и всичко видимо и невидимо със Своята сила. Светият апостол Тадей казал на народа и за това, как нашият Господ Иисус Христос слязъл от небесата на земята, като се въплътил неизречено заради спасението на хората, как

пострадал доброволно, възкръснал, възнесъл се на небесата и приготвил вечна награда за добродетелните на небесата, а за злите, нескончаеми мъки в ада. Казал и за всички други тайни на Божието домостроителство.

Като слушал апостола, целият народ повярвал на думите му, тъй като видял и чудесата, които той извършил: всички видели изцелен своя княз и мнозина други, страдащи от различни болести. Всички започнали да прославят Господа и да молят да ги кръсти.

По такъв начин град Едеса бил просветен от светата вяра в името на нашия Господ Иисус Христос и със свето кръщение. След това започнали да строят храмове. Били поставени презвитери чрез апостолско ръкополагане.

Княз Авгар твърде много искал да се отблагодари на Христовия апостол за своето чудесно изцеление, затова му предлагал много злато, но светият не приел нищо, като казвал:

- Ако ние сме оставили собственото си, то как ще пожелаем да получим или да го придобием от другите?

След като свети апостол Тадей утвърдил светата вяра и благочестие в Едеса и насочил всички към благото, се отправил към Месопотамия (5). Тук той просветил мнозина, като ги обърнал към Христа, и създал храмове.

Светият апостол минал през много градове, като се подвизавал в благовестието на името Христово.

След това дошъл във финикийския град Бейрут (6). Проповядвал и тук Христовото име, като кръстил мнозина.

Светият апостол Тадей починал тук с мир в Господа (7).

Има сведения за пратеник от Нарсес, асирийския цар, до едеския княз Авгар с молба или да изпрати при него свети

апостол Тадей, или да му напише за чудесата, извършени от него. В отговор на тази молба, Авгар му съобщил за чудесата на апостол Тадей.

(5) **Месопотамия** - камениста и песъчлива страна, намираща се между реките Тигър и Ефрат, простираща се от Армения до Персийския залив.
(6) **Бейрут** - главен град на Сирия и най-важен търговски център на сирийското крайбрежие между Саида и Тарабул. В древността Бейрут бил финикийско пристанище и се казвал Беритос. Египетският крал Тутмозис II завоювал града, а Антиох III го отнел от Птоломеите. В 140 година пр. Р. Хр. Бейрут бил разрушен от сириеца Диотос Трифон, но при императора Август, той отново бил възстановен от Агрипа и превърнат в колония на римските ветерани. При по-късните императори Бейрут се славел с висшата си школа по риторика, поетика и особено - право.
(7) **Кончината на свети апостол Тадей** станала около 44 година.

Трябва да забележим, че възпоменаваният днес свети апостол Тадей е различно лице от свети апостол Иуда Тадей, наричан Левей, апостол от дванадесетте, паметта на когото се празнува в деветнадесетия ден на месец юни (02.07 по еретическия светски календар - на същата дата може да се прочете и житието му - ***02.07 по еретическия, †19 юни по православния календар - Св. апостол Иуда, брат Господен по плът***) (8).

(8) **Апостолът (от дванадесетте) Иуда** се наричал Левей, или Тадей. Тези наименования били дадени на апостола не без причина, а именно: думата "Левей" значи "сърдечен". По отношение на апостол Иуда това название ще означава, че той, след направените от него по незнание прегрешения против Господа - след маловерието си (виж Иоан. 7:5) - напълно се уверил в това, че Иисус е истинският Месия,

Христос Бог, и се съединил в сърцето си с Него. Апостол Иуда се нарича още Тадей, което значи: "хвалещ", понеже той прославял и изповядал Христа Бога и възвестил Евангелието на много народи. За живота и дейността на свети апостол Иуда, наричан още Тадей, ни е известно съвсем малко. Апостол Иуда понесъл много благовестнически трудове, като разпространявал Христовото Евангелие. Скоро след Господнето възнесение, апостол Иуда, както и всички Христови апостоли, се отправил на проповед и благовестил в Иудея, Галилея, Самария, Идумея и други страни.

В пролога на днешната дата в Синаксара на възпоменавания днес свети апостол Тадей има такъв надпис:

"В памет на свети апостол Тадей, който е и Левей".

Следва обаче да забележим, че прозвището "Левей" трябва да отнасяме не към този свети Тадей, но към другия, апостола от дванадесетте, както за това се споменава и в Евангелието според Матея (10:3).

По-подробно за това говори Никифор Калист (9), най-древният гръцки църковен историк, в 40-ата глава на втората книга на своята История. Той казва следното:

> "Свети Иуда, не Искариот, но другият, на когото дали две наименования: Тадей и Левей, син на Иосиф, брат на Иакова, хвърлен от покрива на храма (10), първоначално благовествувал Евангелието в Иудея и Галилея, в Самария и Идумея, а също така и в арабските градове, в сирийските и месопотамските страни, после дошъл в Едеса, града на Авгар, където по-рано благовестил името Христово друг Тадей, апостол от седемдесетте, и тук допълнил всичко това,

което не било довършено от него (11).

Така говори Никифор Калист за тези двама Тадей: единия назовава Левей (от числото на дванадесетте апостоли), а другия (възпоменаваният днес) - от числото на седемдесетте апостоли - само Тадей.

(9) **Никифор Калист -** най-известният църковен историк от XIV в., монах от Софийския манастир в Константинопол. Неговата "Църковна история" (в 18 книги) е обхванала периода до кончината на император Фока (ок. 611 г.).
(10) **Свети апостол Иаков, брат Господен**, син на Иосиф Обручник и брат на Иуда, Симона и Иосия (или Иосифа). Според църковното Предание той съпътствал баща си и Пресветата Дева в Египет и се отличавал със строгото изпълнение на закона, заради което и бил наречен "праведен". Като повярвал в Иисуса Христа като в Син Божий, вече след кръстната Му смърт, той се удостоил да Го види след възкресението Му. (Гал. 2:9) Свети апостол Иаков бил поставен от Самия Господ Иисус Христос за епископ на Иерусалим. Той бил, по израза на апостол Павел, стълп на Църквата (Деян.15:13.) Свети апостол Иаков се ползвал с голямо уважение не само сред християните, но и сред иудеите. Починал мъченически (ок. 63 г.) в дните на празника Петдесетница, като бил хвърлен от покрива на храма заради всенародното изповядване на името Христово. Преди кончината си той се молел за убийците си. Паметта на свети апостол Иаков се отбелязва на 23 октомври по православния календар - ***05.11 по светски, 23 октомври по православния календар - Св. апостол Яков***, 4 януари по православния календар - ***17.01 по еретически, 04 януари по църковния календар - Събор на Седемдесетте апостоли*** (в събора на 70-те апостоли) и в седмицата след Рождество Христово. На мястото на кончината на свети апостол Иаков в Иерусалим е построен манастир на негово име. Свети апостол Иаков е написал съборно послание, което е поставено като първо поред сред другите съборни послания. Църковното Предание му приписва съставянето на първата Литургия, съкратена после от свети Василий Велики и свети Иоан Златоуст.
(11) Има сведения, че свети **апостол Иуда е проповядвал християнството и в Персия, откъдето е написал своето съборно послание**. Повод за написването на това послание било обстоятелството, че в обществото на вярващите се вмъкнали нечестиви хора, които обръщали Божията благодат в беззаконие и под вид на християнска свобода си позволявали всякакви греховни дела. В това послание се съдържа и част от догматическото учение: за тайнството на Светата Троица, за въплъщението на Иисуса Христа, за различието на ангелите - добри и зли, и за бъдещия Страшен Съд. Съдържа също и нравствено учение: увещание да се избягва греховната плътска нечистота, хулите, гордостта, непослушанието и други пороци. В него той увещава апостолите да бъдат постоянни в задълженията и длъжностите си - във вярата, молитвата, в любовта, увещава ги да се грижат за обръщането на заблудилите се и да пазят себе си от еретиците.

Тропарь апостолу от 70-ти Фаддею Едесскому

глас 2

Днесь Едéс град весели́тся,/ прие́м тобóю Крещéния ба́ню,/ и А́вгарь, страстéй пременéн, твою́ па́мять сла́вит. / С ни́миже пое́м и мы:/ весе́лия духóвнаго испóлни живóт наш/ и стра́сти исцели́,// Фаддéе апóстоле, моли́твами твои́ми.

Перевод: *Сегодня город Эдесса радуется, получив от тебя святое Крещение, и Авгарь, избавившись от болезни, твою память прославляет. С ними же поем и мы: «Радости духовной наполни жизнь нашу и исцели от страстей, Фаддей апостол, по молитвам твоим».*

Ин тропарь апостолу от 70-ти Фаддею Едесскому

глас 3

Апóстоле святы́й Фаддéе,/ моли́ Ми́лостиваго Бóга,/ да прегрешéний оставлéние// подáст душа́м на́шим.

Перевод: *Апостол святой Фаддей, моли Милостивого Бога, да прегрешений прощение подаст душам нашим.*

Кондак апостолу от 70-ти Фаддею Едесскому

глас 4

Я́ко звездý пресвéтлую/ Цéрковь тя стяжа́,/ апóстоле Фаддéе,/ чудесы́ твои́ми всегда́ просвеща́ема,// спаси́ вéрою чту́щия па́мять твою́.

Перевод: *Как преяркую звезду Церковь тебя обрела, апостол Фаддей, чудесами твоими всегда просвещаемая, спаси с верой почитающих память твою.*

В памет на света мъченица Васа и нейните чеда Теогний, Агапий и Пист († 305-311 гг.)

Света мъченица Васа живяла по време на царуването на император Максимиан (1) в град Едеса (2). Като се съединила в брачни връзки с един идолски жрец, на име Валерий, тя родила три деца: Теогний, Агапий и Пист. Възпитала ги в дух на християнско благочестие, тъй като била християнка (тя получила познания за светата християнска вяра от родителите си).

(1) Император **Максимиан** управлявал източната половина на Римската империя от 305 г. до 311 г.
(2) Град **Едеса** се намирал в Македония.

Оклеветена от мъжа си, тя трябвало да застане на езически съд, пред който изповядала себе си като християнка. Първо била затворена в тъмница заедно с чедата си, а след това изведена и представена пред съда. Синовете й били подложени пред очите й на различни мъчения: отначало повесили и започнали да стържат тялото на Теогний, после бил подложен на бой другият й син, Агапий. Мъчителите одрали кожата му от главата до гърдите, но той мълчал и не проронил нито дума. След това бил подложен на различни мъчения и третият й син. Като гледала мъките и страданията на децата си, майката ги укрепявала и молитвено ги увещавала мъжествено да понесат подвига си. И тримата младежи, като претърпели мъжествено всички мъки, едновременно били посечени с меч.

Като изпратила възлюбените си деца при Христа, Васа се възрадвала. После отново я затворили в тъмница. Мъчили я с глад, но тя получавала храна от ангел, с което се укрепявала за по-големи страдания. След това, съгласно със заповедта на мъчителя, била отведена в Македония и принуждавана да принесе мерзки жертвоприношения. Но тя отказала, за което била хвърлена във вода, а после в огън. След това я били с камъни, но тя останала невредима след всички мъчения.

(3) **Зевс** - бяс, поклонението пред който започва от паметта на живял някога зъл магьосник. Демонът се представя за върховен бог на древногръцката религия, считал се за родоначалник на другите богове (бесове).
(4) Кончината на света мъченица Васа и нейните чеда е станала в началото на IV век. В Халкидон около 450 година съществувал храм, построен в чест на света мъченица

Когато я отвели в идолското капище, тя взела кумира на бога Зевс (3), хвърлила го на земята и го разбила. След това света Васа била дадена на зверовете да я изядат, но останала невредима сред тях. Тогава мъчителите я хвърлили в морето на около тридесет километра разстояние навътре от брега. И всички отдалече видели как трима светли мъже, които сияели по-ярко от слънцето, повели Васа към един кораб и я поставили да седне на престол.

Осем дни след това, света Васа се явила на воините на един остров, наречен Хелеспонт. Когато за това узнал македонският игемон, на име Филип, написал до управителя на Кизическата страна (Хелеспонтска епархия), да хванат мъчениците. Този, като я хванал, започнал да я принуждава към идолско жертвоприношение. Но като видял, че тя остава непреклонна, заповядал да държат ръцете ѝ и да я бият немилосърдно по цялото тяло. Накрая заповядал да отсекат честната ѝ глава.

Така света мъченица Васа предала своята душа в ръцете на Христа Бога, на Когото се въздава слава сега и винаги и в безкрайни векове. Амин.

buditeli.info © 2017